

СУЧАСНИЙ СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Всього за одне століття, чисельність населення зросла з 1 мільярду до 7, й тільки 15% поверхні землі використовувалось для сільського господарства. Сьогодні, у цілому на планеті використовується більше, ніж 40% землі. Й тільки частина землі, яка є в наявності в наш час — підходить для вирощування сільськогосподарських культур. Світ повинен виробляти більше їжі, ніж будь-коли раніше, зберігаючи обмежені ресурси, які ми маємо в наявності. Отже, було досить доречно звернути увагу на деякі історичні аспекти сільського господарства [1].

Сільське господарство України є однією з найважливіших галузей її економіки в силу ряду кліматичних і демографічних причин.

Розвиток сільського господарства, а також агропромислового комплексу в цілому є стратегічно важливим і одним із пріоритетів для нашої країни, з огляду на затяжну глобальну економічну кризу та нестабільну політичну ситуацію.

Станом на 2018 рік, чисельність робітників сільського господарства дорівнює 516 тис. чоловік. Агропромисловий комплекс забезпечує 14% ВВП і є провідною експортною галуззю країни [2].

Й попри складну економічну ситуацію й реформування водночас, просуваються й процеси вдосконалення форм управління, створюються великі агропромислові комплекси й галузеві асоціації та кооперації малого агробізнесу. Сільськогосподарські угіддя виробляють понад 60% сільськогосподарської продукції в Україні.

Водночас сільське господарство продовжує залишатися однією з найбільш проблемних напрямків української економіки. Найгострішою проблемою є право власності на землю та загальні технічні і технологічні відставання від основних конкурентів на світовому продовольчому ринку. Сільське господарство повинно бути життєздатним, воно повинно функціонувати ефективно, що означає, що фермери повинні мати доступ до адекватних джерел кредиту, повинні бути в змозі отримати добрива, машини та інше обладнання і бути в змозі легко продати свою продукцію.

Закони та інститути повинні бути досить гнучкими, щоб дозволити середнього розміру господарств — збільшуватися в міру економічного зростання.

Тема управління в галузі сільського господарства для нашої країни є відносно новою, оскільки інтенсивний розвиток агропромислового комплексу України став пріоритетним тільки в умовах децентралізації та реформування.

Пошук можливостей поєднання потенціалу ринку та регулюючих системних заходів децентралізації залишатиметься і надалі одним із найважливіших завдань аграрної політики [4].

Тепер, уряд зможе надавати фінансування для наукових досліджень, вести контроль і регулювання культур, оновити транспортну інфраструктуру і багато іншого. Політика децентралізації, що впливає на внутрішню економіку, міжнародні відносини і торгівлю, може зробити істотний вплив на сільськогосподарський сектор.

На державному рівні стане можливим просування місцевих сільськогосподарських видів продукції, надання послуг з безпеки харчових продуктів і створення нових інспекцій, збереженню ґрунту і охорони навколишнього середовища. Державна політика регулює виробництво, транспортування, перероблення і збут товарів. Багато що фінансується державою, університети і коледжі надають сільськогосподарську освіту, дослідження та послуги з розповсюдження знань, важливі для блага галузі.

Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону. Розвиток фермерського сектору в Україні – запорука розвитку сільського господарства. [3]

Державна підтримка фермерських господарств здійснюється через Український державний фонд підтримки фермерських господарств, який є державною бюджетною установою та виконує функції з реалізації державної політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств. Розглянемо державну фінансову підтримку фермерських господарств у 2019 році.

З метою державної підтримки розвитку фермерських господарств у Законі України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» від 23 листопада 2018 р. Було закладено 800000 тис. грн державної підтримки для використання у 2019 році за програмою «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств».

Головним розпорядником бюджетних коштів і відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінагрополітики. Розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня, що спрямовуються на фінансову підтримку шляхом виділення бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь (1 гектар), є Український державний фонд підтримки фермерських господарств (далі — Укрдержфонд).

Фінансова підтримка надавалася:

1) фермерському господарству, яке мало чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній рік до 20 млн гривень, у власності та/або користуванні якого перебувають землі сільськогосподарського призначення; зареєстрованому в поточному році фермерському господарству, у

власності та/або користуванні якого перебувають землі сільськогосподарського призначення, незалежно від обсягу чистого доходу (виручки);

2) сільськогосподарському обслуговуючому кооперативу:

а) молочарського, м'ясного напрямів, до складу якого входять не менше 20 членів, серед яких повинно бути одне і більше фермерських господарств, а інші — фізичні особи, у власності та/або користуванні кожної з яких перебувають землі сільськогосподарського призначення та за наявності тварин, ідентифікованих та зареєстрованих відповідно до законодавства;

б) плодово-ягідного, овочевого напрямів, а також із заготівлі та переробки продукції бджільництва, дикорослих ягід, грибів і рослин, до складу якого входять не менш як 7 членів, серед яких повинно бути одне і більше фермерських господарств, а інші — фізичні особи, у власності та/або користуванні кожної з яких перебувають не більше 100 гектарів земель сільськогосподарського призначення.

Зазначені фермерські господарства та сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи є одержувачами фінансової підтримки [5].

Ми вважаємо, що на кожному етапі, від фермерського господарства до ринку, повинна існувати структура державної та місцевої політики уряду. Уряд повинен впливати на те, що вирощує фермер, де знаходиться його господарство, як транспортується і обробляється продукція, як продається товар і яку ціну може отримати господар.

Література

1. Застрожнікова І.В. Історичні аспекти державного регулювання сільського господарства України / Міністерство фінансів України, Академія фінансового управління, науково-дослідний інститут. Наукові праці НДФІ, науковий збірник, випуск 4 (61) 2012. – с.37-40.

2. Сільське господарство України : КТОГРУП. URL: <https://kto.guru/geografia/682-selskoe-hozyajstvo-ukrainy.html/> (дата звернення 15.01.2020).

3. Застрожніков А. Г., Застрожнікова І.В. Місце і роль фермерських господарств в системі агробізнесу / А. Г. Застрожніков, І.В. Застрожнікова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – Мелітополь : Люкс, 2010. – № 2. – С. 106–116.

4. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / І.В. Застрожнікова // Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33-35.

5. Фінансова підтримка фермерських господарств у 2019 році. Електронний ресурс. <https://www.growthow.in.ua/finansova-pidtrymka-fermers-kykh-hospodarstv-u-2019-rotsi-pravovi-pytannia/>